

សាធារណរដ្ឋប្រជាមានិតកម្ពុជា

ទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងយុត្តិធម៌

ឯករាជ្យ សន្តិភាព សេរីភាព សុភមង្គល

លេខ ០១ ៣-៦០៦-៨៤

សាវចរ

រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងយុត្តិធម៌

ជម្រាបមក

-សមមិត្ត រដ្ឋអាជ្ញាអមតុលាការប្រជាជនខេត្ត-ក្រុង

-សមមិត្ត ប្រធានតុលាការប្រជាជនខេត្ត-ក្រុង

កម្មវត្ថុ -សេចក្តីណែនាំអំពីនីតិវិធីជំនុំជម្រះរឿងព្រហ្មទណ្ឌ ដែលត្រូវផ្តន្ទាទោសមានកម្រិតតិចជាងប្រាំឆ្នាំ។

យោង -សាវចរលេខ ១០៤៨ ក.យ.ជ ចុះថ្ងៃទី២៩ ខែតុលា ឆ្នាំ១៩៨២ របស់ក្រសួងយុត្តិធម៌ ។

ក្រោយពីបានពិនិត្យរបាយការណ៍បូកសរុបសកម្មភាពការងាររបស់អយ្យការ និងតុលាការប្រជាជនខេត្ត-ក្រុង នៅទូទាំងប្រទេស ក្រសួងយុត្តិធម៌កត់សម្គាល់ ឃើញថា នៅបំណាច់ឆ្នាំ១៩៨៣ កន្លងទៅនេះតុលាការប្រជាជនខេត្ត-ក្រុង ចំនួនប្រាំបីហើយ ដែលបានបើកសវនាការជំនុំជម្រះរឿងព្រហ្មទណ្ឌ ដោយមានសាធារណជនចូលរួមយ៉ាង កុះករនឹងត្រូវបានប្រជាជនគ្រប់មជ្ឈដ្ឋានអបអរសាទរ សរសើរ និងគ្រាំទ្រ ។

ជាទូទៅតុលាការប្រជាជនខេត្ត-ក្រុង ភាគច្រើនបានលើកយកមកជំនុំជម្រះរឿងព្រហ្មទណ្ឌ ដែលមានលក្ខណៈ គ្រោះថ្នាក់ធ្ងន់ធ្ងរខ្លាំងដល់សង្គម ដូចជារឿងក្បត់បដិវត្តន៍ ធ្វើមនុស្សឃាតដោយចេតនា ឬ ចាប់នារីបង្ខំសពសន្ថវៈរួច សម្លាប់ ។ល។ រីឯរឿងព្រហ្មទណ្ឌ ដែលមានលក្ខណៈមិនសូវមានគ្រោះថ្នាក់ ដូចជារឿងលួចទ្រព្យសម្បត្តិរបស់ពលរដ្ឋ បំពានបំពានលើរូបកាយបណ្តាលអោយមានរបួស ឆបោកប្រាក់ប្រជាជន។ ល ។ នោះអយ្យការ ឬ តុលាការ ប្រជាជន ពុំទាន់បានយកចិត្តទុកដាក់ធ្វើការចោទប្រកាន់ ឬ ពុំទាន់បានលើកយកមកជំនុំជម្រះនៅឡើយ ដែលជាហេតុនាំឲ្យ ការការពារសិទ្ធិប្រជាជននៅមានកម្រិតនៅឡើយ ។

ការខ្វះខាតនេះនាំឲ្យមានផលវិបាកដូចខាងក្រោម៖

-សំណុំរឿងត្រូវសល់កាន់តែច្រើនឡើងៗ

-ប្រជាជនជាម្ចាស់បណ្តឹង ត្រូវខាតពេលវេលាក្នុងការរង់ចាំ

-ប្រជាជនអាចយល់ច្រឡំថា រដ្ឋអំណាចបដិវត្តពុំគិតគូរដោះស្រាយរកយុត្តិធម៌អោយខ្លួន

ដើម្បីជំនះរាល់បាតុភាពខាងលើ ក្រសួងយុត្តិធម៌មានកាតព្វកិច្ចធ្វើការណែនាំដល់អង្គការអយ្យការ និង អង្គការ តុលាការប្រជាជននូវគោលការណ៍ និងវិធានការដូចតទៅ ៖

១-តាមភាពជាក់ស្តែងនៃមូលដ្ឋាននីមួយៗ អយ្យការគប្បីយកចិត្តទុកដាក់ក្នុងកិច្ចសហការជាមួយអង្គការមាន សមត្ថកិច្ច ដើម្បីធ្វើសំណុំរឿងអោយបានឆាប់ប្រយោជន៍បានដាក់ជូនទៅជំនុំជម្រះ ចំពោះរឿងព្រហ្មទណ្ឌដែលមាន លក្ខណៈដូចបានកត់សម្គាល់ខាងលើ រឿងសំខាន់ត្រូវលើកយកមកជំនុំជម្រះមុន ដោយអនុវត្តតាមនីតិវិធីដែលមាន ក្នុងសាវចរលេខ ១០៤៨ ក.យ.ក ចុះថ្ងៃទី២៩-១០-៨២ ។ ប៉ុន្តែលិខិតចោទប្រកាន់សេចក្តីសន្និដ្ឋានទោស ព្រមទាំង សាលក្រម ត្រូវធ្វើដោយសង្ខេបប៉ុន្តែច្បាស់លាស់គ្រប់គ្រាន់ពេលគឺ លើកអោយចំណុចច្បាប់ និងមាតិកាគោល នយោបាយរបស់បក្ស ហើយជៀសវាងការអធិប្បាយវែងអន្លាយ និងចាកពីខ្លឹមសារនៃសំណុំរឿង ។

២-នៅពេលសវនាការ តុលាការប្រជាជនខេត្ត-ក្រុង ត្រូវធានាអោយបាននូវកិច្ចការពារ និងការថែរក្សាសណ្តាប់ ធ្នាប់មិនចាំបាច់អញ្ជើញភ្ញៀវ អោយមកចូលរួមច្រើនកុះករនោះទេ ដែលជាហេតុនាំអោយខាតថវិការដ្ឋ ប្រសិនបើមាន

សំណុំរឿងពុំមានផលប្រយោជន៍ក្នុងការអប់រំដល់ប្រជាជន ។ ប៉ុន្តែចាំបាច់តុលាការត្រូវអញ្ជើញ ឬ កោះហៅជន
ទាំងឡាយណាដែលមានប្រយោជន៍ ឬ ត្រូវចូលរួមដោយកតព្វកិច្ចក្នុងរឿងនោះដូចជាជនជាប់ចោទ ជនរងគ្រោះ ឬ
ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី សាក្សី អ្នកបកប្រែភាសាអ្នកជំនាញដែលធ្វើកសល្យវិថី ។ ល។

៣-សេចក្តីជូនដំណឹងអំពីការបើកសវនាការ ត្រូវមានសរសេរ និង បិទផ្សាយនៅមុខមន្ទីរតុលាការប្រជាជន ដើម្បី
អោយសាធារណជនដឹងជាមុន ហើយមានលទ្ធភាពចូលរួមតាមត្រូវការ ។

៤-ក្នុងរឿងព្រហ្មទណ្ឌដែលមានលក្ខណៈមិនសូវមានគ្រោះថ្នាក់ ប្រធានតុលាការមិនចាំបាច់តែងតាំងអ្នកការពារ
អោយមកចូលរួមទេ លើកលែងតែក្នុងរឿងដូចខាងក្រោមនេះ៖

-រឿងទាក់ទងនឹងអនីតិជន ជនគ ថ្លង់ ខ្វាក់ ឬជនទាំងឡាយដែលខ្វះកាយសម្បទា ឬ ខ្វះស្មារតី មិនអាចប្រើសិទ្ធិ
ការពារខ្លួន ដោយខ្លួនឯងបាន ។

-រឿងដែលមានជនជាប់ចោទមិនចេះភាសាខ្មែរ ។

ប៉ុន្តែបើគុក្តី ធ្វើពាក្យសុំតុលាការប្រជាជនអោយមានអ្នកការពារសិទ្ធិរបស់ខ្លួននៅពេលសវនាការនោះ ប្រធាន
តុលាការប្រជាជនអាចសម្រេចតែងតាំងតាមសំណូមពរ កាលបើសំណូមពរនោះមានលក្ខណៈត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់ ។

៥-ចំពោះតុលាការប្រជាជនខេត្ត-ក្រុងដែលបានទទួលសំណុំរឿងច្រើនក្នុងមួយខែៗ នោះប្រធានតុលាការត្រូវ
តែលើកកម្មវិធីបើកសវនាការជារៀងរាល់ថ្ងៃក៏បាន ឬ បើកសវនាការពីរទៅបីដងក្នុងមួយសប្តាហ៍ក៏បាន ។

នៅពេលសវនាការនីមួយៗ បើមានសំណុំរឿងច្រើនត្រូវដាក់ជំនុំជម្រះ នោះតុលាការប្រជាជនត្រូវលើករឿង
នីមួយៗ មកជំនុំជម្រះឲ្យចប់ចុងចប់ដើមសិនទើបអាចលើកយករឿងមួយទៀតមកជំនុំជម្រះបន្តទៀតបាន ។

សង្ខេបមក អង្គការអយ្យការ និងអង្គការតុលាការប្រជាជន ត្រូវចាត់វិធានការយ៉ាងណាកុំអោយសំណុំរឿងនៅ
សល់ច្រើន ដែលជាហេតុនាំអោយចាត់ការមិនទាន់ ។

ក្រសួងយុត្តិធម៌សង្ឃឹម និងជឿជាក់ថាសេចក្តីណែនាំខាងលើនេះបានជាពន្លឺដល់សមមិត្តរដ្ឋាភិបាល និងសមមិត្ត
ប្រធានតុលាការប្រជាជនខេត្ត-ក្រុង ក្នុងការបំពេញភារកិច្ចរៀងខ្លួន ។ ក្នុងករណីជួបនឹងការលំបាក សមមិត្តត្រូវស្នើ
ទៅក្រសួងយុត្តិធម៌ ដើម្បីបំភ្លឺថែមទៀត ។

ធ្វើនៅភ្នំពេញ ថ្ងៃទី០៧ ខែមីនា ឆ្នាំ១៩៨៤
ជ-រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងយុត្តិធម៌
អនុរដ្ឋមន្ត្រី
ហត្ថលេខា និងត្រា
ចែម ស្នួន